

Avizul Comitetului Economic și Social European pe tema „Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Planul de investiții pentru o Europă durabilă – Planul de investiții din cadrul Pactului ecologic european”

[COM(2020) 21 final]

(2020/C 311/09)

Raportor: **domnul Carlos TRIAS PINTÓ**

Coraportor: **domnul Petr ZAHRADNÍK**

Sesizare	Comisia Europeană, 6.2.2020
Temei juridic	Articolul 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru uniunea economică și monetară și coeziune economică și socială
Data adoptării în secțiune	13.5.2020
Data adoptării în sesiunea plenară	10.6.2020
Sesiunea plenară nr.	552
Rezultatul votului	220/1/8
(voturi pentru/ voturi împotriva/abțineri)	

1. Concluzii și recomandări

1.1. În prezent, pandemia provocată de coronavirus reprezintă prioritatea numărul unu pentru Europa, pentru a gestiona incertitudinea care ar putea duce la o schimbare profundă a orientărilor și a alocărilor bugetare ale UE. CESE recomandă insistent consolidarea următorului cadru financiar multianual (CFM) și majorarea temporară a plafonului de cheltuieli bugetare la 2 %, ceea ce ar oferi mijloacele fiscale necesare și ar putea sprijini emiterea de obligațiuni comunitare în cadrul unui plan de redresare puternic.

1.2. Comitetul salută acordul recent al Eurogrupului ⁽¹⁾, care prevede un sprijin de 540 de miliarde EUR pentru lucrători, întreprinderi și statele membre, acceptând, în același timp, o mai mare flexibilitate în aplicarea normelor UE privind Pactul fiscal european,

1.3. Consiliul UE ar trebui să ajungă la un acord privind fondul de redresare ⁽²⁾ și CFM înainte de vacanța de vară, în conformitate cu propunerea Comisiei Europene din 27 mai, pentru a pregăti terenul pentru redresarea economică a Europei și a consolida dubla tranziție verde și digitală prevăzută de Pactul verde european.

1.4. Comitetul salută, în același timp, răspunsul de solidaritate rapid și coordonat al tuturor instituțiilor UE implicate ⁽³⁾.

1.5. Pandemia provocată de coronavirus va avea un impact profund negativ asupra realizării obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) și a obiectivelor Pactului verde european. De aceea, CESE insistă asupra necesității de a adopta cât mai curând posibil măsuri destinate abordării acestei amenințări urgente și de a ne concentra fără întârzieri nejustificate eforturile de redresare asupra ODD și a Pactului verde european.

⁽¹⁾ <https://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2020/04/09/report-on-the-comprehensive-economic-policy-response-to-the-covid-19-pandemic>

⁽²⁾ Instrumentul „Next Generation EU”, în valoare de 750 de miliarde EUR.

⁽³⁾ În detaliu: propunerile Comisiei Europene de optimizare a utilizării bugetului actual într-un mod cuprinzător, accesibil și flexibil, și anume prin Fondul de solidaritate al Uniunii Europene, Inițiativa pentru investiții ca reacție la coronavirus (pachetele I și II) și de reactivare a Instrumentului de sprijin de urgență (ESI), Instrumentul european de sprijin temporar pentru atenuarea riscurilor de șomaj într-o situație de urgență (SURE), Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane (FEAD); programul de achiziții de urgență în contextul pandemiei al Băncii Centrale Europene (PEPP), cu extinderea activelor eligibile și relaxarea condițiilor privind garanțiile; rolul autorităților de supraveghere în tratarea în timp util a cerințelor financiare în materie de reglementare; inițiativa Băncii Europene de Investiții (IEB) de înființare a unui fond de garantare paneuropean destinat IMM-urilor; inițiativa de răspuns la criză a Institutului European de Inovare și Tehnologie (EIT).

1.6. Pe lângă măsurile temporare de solidaritate, CESE solicită reactivarea Funcției europene de stabilizare a investițiilor (FESI), precum și punerea în aplicare imediată a instrumentului bugetar pentru convergență și competitivitate (BICC), majorând sumele alocate în acest scop în CFM 2021-2027.

1.7. Este nevoie de un nou pact verde și social pentru ca cetățenii în toată diversitatea lor, autoritățile naționale, regionale și locale, partenerii sociali, societatea civilă organizată și întreprinderile să colaboreze strâns cu instituțiile și organele consultative ale UE.

1.8. Planul de investiții pentru o Europă durabilă (SEIP) este prima măsură de politică globală axată pe îndeplinirea unor obiective foarte ambițioase privind neutralitatea emisiilor de dioxid de carbon până în 2050, în conformitate cu Pactul verde european.

1.9. CESE salută obiectivele ambițioase incluse în Pactul verde, însă regretă necorelarea cu alocarea bugetară din următorul cadru financiar multianual, mult sub nivelul de 1,3 % din VNB-ul statelor membre solicitat de Parlamentul European și de CESE, pentru a se asigura că fiecare măsură specifică poate fi îndeplinită în întregime, fără a sacrifica altele.

1.10. CESE își exprimă, de asemenea, îndoielile cu privire la eficacitatea integrării aspectelor legate de climă în toate programele UE și invită statele membre să implice organizațiile societății civile în eforturile de promovare a investițiilor UE în domeniul schimbărilor climatice. Printre principalele măsuri pe care grupurile de protecție a mediului și a drepturilor civile le pot promova se numără cele referitoare la planurile naționale privind clima și energia (PECN) și la programele naționale de reformă (PNR).

1.11. CESE salută Mecanismul pentru o tranziție justă, dar regretă insuficiența clară a dispozițiilor bugetare aferente mecanismului (7,5 miliarde EUR pentru a mobiliza finanțări în valoare de 100 de miliarde EUR). Această deficiență va trebui compensată prin transferuri de la FEDR/FSE+ și prin cofinanțare din partea statelor membre, precum și prin investiții private – în speranța că vor fi substanțiale – și facilitarea de împrumuturi pentru sectorul public, cu sprijinul BEI.

1.12. Succesul este condiționat de alianțe (*Parteneriate pentru obiective* – ODD 17 al ONU) între sectorul public și cel privat, în ceea ce privește finanțarea și responsabilitățile comune, astfel cum se reflectă în explozia pieței obligațiunilor ecologice.

1.13. CESE sprijină abordarea globală și salută călduros stimulentele pentru investiții și finanțare publice și private, în special pentru achizițiile publice ecologice, și sprijinul preconizat grație unor norme mai flexibile în materie de ajutoare de stat.

1.14. CESE sprijină, de asemenea, îmbunătățirea guvernancei fiscale a UE, având în vedere riscurile legate de durabilitate, învățând din cele mai bune practici privind bugetarea ecologică și planurile bugetare. În plus, este nevoie de un tratament fiscal adecvat pentru finanțarea participativă și pentru donatori, în vederea completării politicii de stimulare.

1.15. Este necesară și finalizarea uniunii economice și monetare a Europei [reforma Tratatului privind MES, împreună cu instrumentul bugetar pentru convergență și competitivitate (IBCC) și Sistemul european de asigurare a depozitelor (EDIS)], pentru a se ajunge la o uniune a piețelor de capital și o uniune bancară eficiente și integrate, care să cuprindă toate statele membre și să urmărească în continuare armonizarea.

1.16. CESE solicită ca procesul semestrului european în ce privește Pactul verde să fie îmbunătățit prin plasarea ODD în centrul procesului de elaborare a politicilor UE, cerând și o taxonomie a UE mai cuprinzătoare, care să încorporeze dimensiunea socială.

1.17. CESE consideră că atât sectorul public, cât și cel privat ar trebui să utilizeze aceleași standarde în ceea ce privește nu numai taxonomia, ci și dezvăluirea informațiilor nefinanciare. CESE salută viitoarea revizuire a Directivei privind raportarea nefinanciară (DRNF), în speranța că ea va fi suficient de aprofundată cât să încurajeze întreprinderile să înțeleagă impactul lor real. Acest lucru ar trebui să fie corelat cu punerea în aplicare a unor clauze sociale și de mediu standardizate în domeniul achizițiilor publice.

1.18. CESE solicită o utilizare mai aprofundată și mai bună a surselor statistice publice, consolidând rolul Eurostat și al registrelor publice pentru a furniza date fiabile privind performanțele „în termeni de durabilitate”.

1.19. CESE subliniază că este important să li se ofere tuturor potențialilor utilizatori informații precise, ușor accesibile, pentru a facilita și mai mult acordarea de servicii personalizate de asistență tehnică și consiliere. Nimeni nu trebuie să fie lăsat în urmă!

1.20. Competențele adecvate pentru locuri de muncă verzi reprezintă o condiție prealabilă pentru realizarea tranziției către o economie mai ecologică și mai echitabilă. CESE pledează pentru strategii clare privind anticiparea competențelor necesare și formarea profesională, asociate cu foi de parcurs, pentru a pregăti și a menține o forță de muncă potrivită cu nevoile viitoare din toate sectoarele.

1.21. CESE propune ca statele membre ale UE să-și intensifice programele de educație financiară prin includerea finanțării durabile, încurajând administrațiile publice de la toate nivelurile să introducă stimulente fiscale pentru ca întreprinderile și cetățenii să investească în inițiative ecologice cu impact social.

2. Cadrul contextual

2.1. Planul de investiții al Pactului verde european, cunoscut și sub numele de Plan de investiții pentru o Europă durabilă (SEIP), reprezintă prima reacție politică concretă la obiectivele foarte ambițioase privind neutralitatea emisiilor de dioxid de carbon, astfel cum sunt definite în Pactul verde european. Astfel, el reprezintă pilonul de investiții al Pactului verde european, cu o alocare estimativă în valoare de 260 de miliarde EUR pe an până în 2030 pentru investiții suplimentare, ceea ce reprezintă aproximativ 1,5 % din PIB-ul pe 2018 în termeni de investiții anuale suplimentare în sistemele energetice și de transport și în infrastructura aferentă între 2020 și 2030.

2.2. Pentru ca acest demers să fie încununat de succes, este extrem de important să fie implicate surse de capital privat. De fapt, este vorba de un nou tip de contract social între sectorul privat și cel public pentru finanțarea proiectelor de cea mai mare importanță, care sunt benefice pentru interesul public.

2.3. Cadrul financiar multianual (CFM) 2021-2027 a stabilit un obiectiv global de 25 % pentru integrarea aspectelor legate de schimbările climatice în toate programele UE. Trebuie menținută dinamica privind punerea în aplicare reală și profundă a Pactului verde european, care trebuie să abordeze această provocare imensă pentru planetă cu ambiție politică și un nivel ridicat de eficiență tehnică. Într-adevăr, Pactul ecologic european poate fi înțeles ca fiind coloana vertebrală a viitoarei configurații economice a UE, primul pas în direcția unei schimbări fundamentale și un punct de cotitură. El ar putea deveni un simbol al valorii adăugate europene comune și al poziției de lider a UE la nivel mondial.

2.4. Resursele financiare și instrumentele adecvate trebuie grupate și coordonate cu statele membre, cu regiunile și orașele, și extinse către mediul internațional. În acest scop, foaia de parcurs pentru Pactul verde include acțiuni-cheie în domeniul climei, energiei, mobilității, strategiei industriale pentru o economie ecologică și circulară, în domeniul politicii agricole, al biodiversității și al digitalizării, integrând durabilitatea printr-un plan de investiții al Pactului verde european și o strategie reînnoită privind finanțarea durabilă. Aceasta este o componentă fundamentală a mecanismului, care are ca obiectiv mobilizarea, până în 2030, din investiții private și publice, a 1 000 de miliarde EUR și, de asemenea, luarea în considerare a impactului social aferent.

2.5. Mecanismul pentru o tranziție justă (JTM), inclusiv Fondul pentru o tranziție justă⁽⁴⁾ (JTF) care vine în completarea propunerii Comisiei pentru următorul CFM, are ambiția de a mobiliza investiții în valoare de 100 de miliarde EUR pentru perioada 2021-27. Ele ar trebui să contribuie la atenuarea impactului socioeconomic, a impactului asupra forței de muncă și asupra mediului al tranziției către neutralitatea climatică a Uniunii la nivel regional.

2.6. De asemenea, pentru tranziția UE către neutralitatea climatică, fondurile pentru inovare și modernizare vor fi finanțate suplimentar printr-o parte a veniturilor din certificatele de emisii de carbon (cel puțin 25 de miliarde EUR în următorul deceniu); cu toate acestea, Fondul pentru modernizare va afecta doar 10 state membre ale UE.

⁽⁴⁾ COM(2020) 22 final.

3. Observații generale

3.1. În prezent, Europa se confruntă cu o situație de urgență economică și de sănătate din cauza pandemiei provocate de coronavirus. Reacția la ambele aspecte ale crizei trebuie coordonată de toate instituțiile europene pe toată durata cât acest lucru va fi necesar.

3.2. CESE salută resursele importante puse la dispoziție pentru a face față crizei economice și de sănătate, ajutând statele membre să consolideze resursele destinate investițiilor, să garanteze lichiditatea întreprinderilor ⁽⁵⁾, să mențină locurile de muncă și să îi protejeze pe șomeri. Aceste măsuri relevante ar trebui să fie urmate de aprobarea sistemului european de reasigurare de șomaj.

3.3. Cele 20 de milioane de întreprinderi din Europa sunt esențiale pentru succesul în acest domeniu, însă amploarea investițiilor mobilizate trebuie să fie proporțională cu amploarea provocărilor. În acest sens, este extrem de important ca statele membre și instituțiile UE să fie pregătite să își depășească diferențele de opinie.

3.4. Între timp, finanțarea UE ar trebui structurată astfel încât să se evite duplicările și suprapunerile, pentru a reflecta propunerile Comisiei ⁽⁶⁾.

3.5. CESE ar pune sub semnul întrebării capacitatea reală a propunerii Comisiei privind CFM 2021-2027 de a răspunde cerințelor Planului de investiții al Pactului verde european. După ce s-a afirmat că, până în 2030, sunt necesare „investiții suplimentare” în valoare de 2,6 mii de miliarde EUR, suma de o mie de miliarde EUR prevăzută în plan este departe de a-și atinge obiectivul. Lipsa de acuratețe a unora dintre mecanismele și programele proiectate face dificilă stabilirea domeniului de aplicare real.

3.6. CESE recomandă să se furnizeze mai multe detalii privind cadrul financiar al SEIP. De exemplu, toți cei trei piloni principali ai Mecanismului pentru o tranziție justă depind de condiții prelabile foarte ambițioase, și anume Mecanismul însuși, precum și efectul de levier preconizat al mecanismului bazat pe BEI pentru sectorul public.

3.7. CESE solicită o descriere mai precisă a acordului special privind Pactul verde propus pentru programul InvestEU.

3.8. CESE apreciază în mod deosebit crearea de condiții prelabile suplimentare și simplificarea pentru investiții private mai solide, și anume pentru obligațiunile ecologice. Analiza empirică arată în mod clar că, în ultimii ani, obligațiunile sunt cu adevărat ecologice. Utilizarea obligațiunilor ecologice sporește reputația emitentului (sensibilizare față de aspectele legate de climă și angajament în favoarea durabilității). Obligațiunile ecologice au devenit populare în rândul unei game largi de investitori – atât la nivel național, cât și la nivel internațional, precum și în rândul investitorilor în domeniile ecologic, social și de guvernanță (ESG). În plus, principalele bănci de investiții sunt în favoarea creșterii volumului de obligațiuni ecologice, contribuind astfel la extinderea mentalității ecologice.

3.9. CESE este în favoarea unui set flexibil de norme privind ajutoarele de stat legate de investiții, care contribuie la îndeplinirea obiectivelor Pactului verde, și pledează pentru o marjă de manevră mai mare pentru IMM-uri, pentru a le permite transformarea într-o întreprindere circulară. De asemenea, pentru perioada redresării în urma crizei provocate de coronavirus, UE ar trebui să ia în considerare și un instrument temporar, care s-ar putea numi „regulă de aur socială și ecologică”, prin care investițiile care vizează în mod direct atenuarea efectelor schimbărilor climatice și reducerea inegalităților sociale și a sărăciei (chestiuni rămase în mare măsură neabordate încă din perioada crizei financiare) să fie scutite de normele fiscale. Acest lucru ar contribui la stimularea investițiilor necesare redresării economice după pandemia de COVID-19 și, în același timp, la combaterea efectelor schimbărilor climatice și la coeziunea socială a UE.

3.10. Angajamentul Comisiei de a continua finanțarea și investițiile ecologice, asigurând în același timp o tranziție echitabilă pentru sectoarele și regiunile afectate, ar trebui să permită tuturor tipurilor de întreprinderi să beneficieze de acestea și ar trebui să fie încurajat și utilizat ca o oportunitate pentru autoritățile locale de a se asocia cu inițiative comunitare, cum ar fi cooperativele de energie din surse regenerabile.

⁽⁵⁾ Modificări ale normelor bancare prudențiale pentru maximizarea capacității de împrumut și de absorbție a pierderilor a instituțiilor de credit, asigurându-se, în același timp, reziliența acestora.

⁽⁶⁾ Avizul CESE din 19 septembrie pe tema „Cadrul financiar multianual de după 2020” (JO C 440, 6.12.2018, p. 106).

3.1.1. Ambiția foii de parcurs a Pactului verde european de a-i determina pe partenerii UE să acționeze prin asigurarea comparabilității măsurilor ar trebui să ia forma unei coaliții a țărilor pentru climă care, în conformitate cu recomandările laureaților premiului Nobel, Tirole (2017) și Nordhaus (2018), clasifică țările în funcție de emisiile de gaze cu efect de seră pe care le emit, încurajând astfel Organizația Mondială a Comerțului (OMC) să introducă o taxă pentru emisiile de dioxid de carbon. Ar putea fi introdus un mecanism bazat pe „prețul minim pentru emisiile de carbon”, fie prin intermediul schemei UE de comercializare a certificatelor de emisii, fie prin intermediul Directivei privind impozitarea energiei, care face obiectul revizuirii ca parte a Pactului verde european.

4. Observații specifice

4.1. Asigurarea eficienței bugetare

4.1.1. În efortul de atenuare a efectelor pandemiei de COVID-19, CESE apreciază toate măsurile propuse care oferă sprijin în materie de lichidități sectoarelor și întreprinderilor prin intermediul instrumentelor BEI cu titlu de garanții, fapt care ar putea favoriza și transformarea acesteia în banca UE pentru climă.

4.1.2. Una dintre principalele lecții învățate ca urmare a extraordinarei crize economice și umane pe care a generat-o pandemia provocată de coronavirus este necesitatea unei funcții europene consolidate de stabilizare a investițiilor (FESI), care să fie în măsură să reacționeze cu investiții publice adecvate la provocările specifice fiecărei țări. De asemenea, sunt necesare măsuri care să ajute statele membre să consolideze utilizarea sistemelor lor de impozitare și a stimulentei de politici publice ⁽⁷⁾ pentru a-și revitaliza economiile.

4.1.3. CESE subliniază, de asemenea, că reforma prevăzută a Tratatului privind Mecanismul european de stabilitate ar trebui să meargă mână în mână cu instrument bugetar pentru convergență și competitivitate (IBCC) și cu sistemul european de asigurare a depozitelor (EDIS). S-au depus deja eforturi considerabile pentru reducerea riscurilor în sectorul bancar (reducerea numărului de credite neperformante, cerințele minime privind acumularea de fonduri proprii și de pasive eligibile, regimul de insolvență etc.).

4.1.4. CESE este întru totul de acord cu rolul Băncii Europene de Investiții în calitate de bancă pentru climă a Uniunii, și cu importanța cooperării cu alte instituții financiare. În conformitate cu principiul proporționalității, este necesar să se asigure un nivel suficient de lichiditate pentru toate băncile potențiale care ar putea fi implicate în operațiuni din Pactul verde.

4.2. Optimizarea performanței instrumentelor și mecanismelor proiectate care reorientează procesul semestrului european prin plasarea ODD în centrul politicilor și acțiunilor UE

4.2.1. Este nevoie de o taxonomie solidă și mai ambițioasă a activităților durabile, care să includă aspecte sociale și crearea de sinergii și de confluență cu progresele înregistrate de Organizația Națiunilor Unite, prin integrarea corespunzătoare a ODD în semestrul european. Deciziile privind modul de cheltuire a fondurilor pentru redresare ale UE ar trebui să fie ghidate de o taxonomie a finanțării verzi la nivelul UE, cu scopul de a recompensa investițiile în tehnologii curate.

4.2.2. CESE solicită o utilizare mai aprofundată și mai bună a surselor statistice publice, consolidând rolul Eurostat în furnizarea de date fiabile privind performanțele „în termeni de durabilitate”. Ar trebui consolidată legătura cu indicatorii de performanță ODD ale ONU și cu dispozițiile BEI.

4.2.3. Sunt necesare soluții tehnologice pentru a obține date detaliate de proveniențe diferite (până la locația geospațială) și pentru comparabilitatea între țări. În același timp, o revizuire a Directivei privind informațiile nefinanciare (2014/95/UE) ar putea contribui la dezvăluirea de informații standardizate de înaltă calitate, care sunt mai complete, relevante și comparabile datorită unei metodologii armonizate ⁽⁸⁾, luând în considerare recomandările Grupului operativ privind publicarea informațiilor financiare referitoare la schimbările climatice (TCFD).

⁽⁷⁾ Pentru a aborda externalitățile pozitive.

⁽⁸⁾ Avizul CESE din 17 octombrie 2018, pe tema „Plan de acțiune: finanțarea creșterii durabile” (JO C 62, 15.2.2019, p. 73).

4.2.3.1. Dezvăluirea informațiilor nefinanciare ar trebui să fie deschisă IMM-urilor, oferind asistență tehnică pentru a capta date esențiale ușor de obținut (pentru a alimenta KPI ⁽⁹⁾).

4.2.4. O taxonomie dinamică a activităților durabile: practicile de piață care însoțesc indicatorii de impact puternici ar trebui evaluate și integrate. CESE subliniază importanța testelor de piață pentru selectarea proiectelor adecvate ⁽¹⁰⁾.

4.2.4.1. CESE subliniază că utilizarea unor metodologii mai precise este imperativă în cazul în care ele sunt disponibile, în vederea dezvoltării unor sisteme de notare bazate pe informații fiabile furnizate de întreprinderi, în scopul respectării tuturor standardelor de produse financiare (etichete, obligațiuni ecologice și criterii de referință în materie de durabilitate) concepute în Planul de acțiune privind finanțarea durabilă.

4.2.4.2. Este nevoie de feedback cu privire la procesul de revizuire a calculelor de impact de către diferite grupuri de redactare din cadrul Organizației Națiunilor Unite (în special în ceea ce privește taxa pe carbon și comercializarea certificatelor de emisii de dioxid de carbon, un aspect-cheie pentru criterii de referință durabile fiabile).

4.2.5. CESE salută planul de evaluare a impactului, în vederea creșterii obiectivelor UE de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră până în 2030, care urmează să fie publicat până în vara anului 2020, inclusiv o analiză a nevoilor de investiții. În plus, CESE solicită, de asemenea, specificarea impactului pe care îl au progresele în punerea în aplicare a Agendei 2030 a ONU și a Pilonului european al drepturilor sociale.

4.2.6. Instituțiile de audit și alte organisme publice de monitorizare, cum ar fi Curtea de Conturi Europeană, ar trebui, de asemenea, să joace un rol complementar în monitorizarea impactului social al obiectivelor de reducere menționate mai sus.

4.2.7. CESE subliniază posibilitățile oferite de volumele mari de date și inteligența artificială pentru a corela preferințele investitorilor finali cu destinația investițiilor. De asemenea, ar trebui analizate soluțiile de învățare automatizată, pentru a redirecționa fluxurile de investiții către sectoare sau activități specifice care includ principiile ecologice, sociale și de guvernantă (ESG).

4.3. Asistența tehnică

4.3.1. Consolidarea anterioară a capacităților de către CE și Platforma europeană de consiliere în materie de investiții este o bază bună pentru crearea unei rezerve de proiecte sustenabile, dar trebuie aplicate metodologii mai solide care să permită o reorientare reală a fluxurilor financiare către economia ecologică.

4.3.2. CESE este de acord să se instituie punct de intrare unic pentru a facilita accesul la finanțare atât prin intermediul promotorilor de proiecte publice și private, cât și prin intermediari financiari. În cazul IMM-urilor, CESE sprijină colaborarea structurală cu organizațiile reprezentative ale acestora.

4.4. Educația financiară (însoțită de asistență tehnică)

4.4.1. Pentru cetățeni, începând de la vârsta preșcolară: cetățenii europeni sunt din ce în ce mai interesați ca economiile și investițiile lor să fie legate de obiective sociale și de mediu. Alfabetizarea financiară (o înțelegere mai profundă a modului în care funcționează finanțarea) poate fi utilă pentru a-i capacita pe cetățeni și a-i conecta în mod corespunzător cu aspecte legate de finanțarea durabilă, inclusiv prin definirea rolului adecvat al finanțării în societate.

4.4.2. Acest lucru este relevant pentru toate organismele tehnice implicate în Pactul ecologic european și pentru organizațiile relevante ale societății civile.

⁽⁹⁾ Indicatori-cheie de performanță.

⁽¹⁰⁾ Avizul CESE din 17 octombrie 2018 privind propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind instituirea programului InvestEU (JO C 62, 15.2.2019, p. 131).

4.5. *Sustenabilitatea competențelor pentru întreprinderi*

4.5.1. CESE subliniază că adoptarea și diseminarea tehnologiilor curate necesită competențe în domeniul aplicării tehnologiei, al adaptării și al întreținerii. Competențele sunt, de asemenea, esențiale pentru economie și întreprinderi, lucrători și antreprenori, pentru a se adapta rapid la schimbările generate de politicile de mediu sau de schimbările climatice. Competențele adecvate pentru locuri de muncă verzi reprezintă o condiție prealabilă pentru realizarea tranziției către o economie mai ecologică.

4.5.2. CESE subliniază că un obiectiv esențial pentru adaptarea la schimbarea locului de muncă și la cerințele privind locurile de muncă este acela că lucrătorii ar trebui să fie ținuți la curent cu noile competențe necesare în economia ecologică. Ar trebui să existe o strategie clară privind anticiparea competențelor necesare și o foaie de parcurs privind competențele, pentru a face și a menține forța de muncă adecvată pentru viitoarele nevoi ale industriei, iar investițiile în educație și formare, precum și consolidarea culturii învățării pe tot parcursul vieții ar trebui să constituie, prin urmare, o bază a tranziției echitabile la nivel regional.

4.6. *Responsabilitatea socială în achizițiile publice*

4.6.1. Achizițiile publice responsabile din punct de vedere social constituie baza pentru tranziția ecologică a administrațiilor și pentru combaterea corupției, inclusiv prin promovarea unei practici responsabile prin intermediul furnizorilor de servicii.

4.6.2. CESE sprijină criteriile sau obiective minime obligatorii pentru achizițiile publice în cadrul inițiativelor sectoriale, al finanțării UE sau al legislației specifice produselor, utilizând indicatori de mediu în lumina progreselor înregistrate de taxonomia UE. În acest sens, sunt necesare sisteme de informare privind etichetarea ecologică (ELIS) mai cuprinzătoare, mai transparente și mai raționalizate, din care să reiasă respectarea cu strictețe a obiectivelor de durabilitate.

4.7. *Mecanismul pentru o tranziție justă*

4.7.1. CESE salută Mecanismul pentru o tranziție justă care are un mare potențial de facilitare a tranziției verzi în anumite sectoare și regiuni. Observă că mecanismul nu trebuie să se limiteze la finanțarea proceselor de decarbonizare și ar trebui să fie pus în aplicare în paralel cu mecanismele ad-hoc de stabilizare, aducând beneficii altor sectoare și regiuni care se confruntă cu situații economice nefavorabile și necesită reforme structurale.

4.7.2. Mecanismul pentru o tranziție justă reprezintă o combinație echilibrată de subvenții și instrumente financiare, între programe gestionate în mod centralizat sau partajat, între diferite tipuri de surse financiare, precum și între competențe și responsabilități la mai multe niveluri (la nivelul Uniunii, la nivel național, regional și municipal). Prin urmare, această combinație inițială va necesita un nou nivel de guvernare și gestionare.

4.7.3. Mecanismul pentru o tranziție justă ar trebui să creeze noi locuri de muncă de calitate în regiunile afectate. CESE atrage atenția că lacunele în materie de competențe sunt deja recunoscute de OIM drept un blocaj major într-o serie de sectoare, cum ar fi energia din surse regenerabile, eficiența energetică și a resurselor, renovarea clădirilor, construcțiile cu consum de energie aproape egal cu zero, serviciile de mediu și industria prelucrătoare.

4.7.4. CESE solicită o coerență puternică între planul de acțiune preconizat pentru economia socială în 2021 și Planul de investiții al Pactului verde european, pentru a implica investițiile economiei sociale în punerea în aplicare a Mecanismului pentru o tranziție justă.

4.7.5. De asemenea, Mecanismul pentru o tranziție justă trebuie să ia în considerare eforturile de decarbonizare depuse, începând cu anul 1990, de fiecare țară și de regiunile sale⁽¹¹⁾, astfel încât acestea să poată avea acces la fonduri și să nu fie penalizate pentru că au depus deja aceste eforturi. În acest scop, Eurostat ar trebui să îmbunătățească publicarea indicatorilor săi de convergență și divergență la nivel regional (inclusiv pierderi demografice și îmbătrânirea populației), astfel încât să poată beneficia și aceste teritorii.

⁽¹¹⁾ Provinciile afectate de închiderea operațiunilor de minerit în temeiul Deciziei 2010/787/UE a Consiliului.

4.8. *Un efort global prin intermediul cooperării internaționale*

4.8.1. CESE salută crearea recentă a platformei internaționale pentru finanțare durabilă ⁽¹²⁾, prin care se extinde capitalul privat la finanțarea durabilă din punctul de vedere al mediului la nivel mondial. Acest forum ar trebui să fie utilizat, de asemenea, pentru a stimula adoptarea la nivel internațional a schemei de comercializare a certificatelor de emisii.

4.8.2. CESE constată, în același timp, că sunt necesare investiții în domeniul mediului și al combaterii schimbărilor climatice, pentru a sprijini acțiunile în afara UE, în special în cadrul strategiei pentru Africa.

4.8.3. În cadrul răspunsului mondial la criza provocată de coronavirus, CESE sprijină cu fermitate maratonul mondial al donatorilor, un efort global de colectare de fonduri pentru diagnostice, tratamente și vaccinuri legate de coronavirus.

Bruxelles, 10 iunie 2020.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Luca JAHIER

⁽¹²⁾ Platforma internațională pentru finanțarea durabilă a fost lansată la 18 octombrie 2019 de către autoritățile publice din Argentina, Canada, Chile, China, India, Kenya, Maroc și Uniunea Europeană, reprezentând aproape jumătate din emisiile de gaze cu efect de seră din lume.